

Katechetický VĚSTNÍK

č. 3 Školní rok 2001/2002 – listopad

Moji drazí,

jak dlouho trvá lidský život? Mnozí asi řeknou, že několik desetiletí, ale ono to není tak snadné. Náš život má totiž tři fáze. Ta první trvá devět měsíců, a je to doba překotného růstu, která končí nepříjemným vypuzením. Vypuzený človíček pláče, křičí, ale pak si pomalu uvědomuje, jak je to vlastně na tom Božím světle krásné, a začne se mu tam líbit. Pak se už lidský život měří na léta a desetiletí. Ale i tato fáze skončí. A člověku se zase nechce, pláče, a kdyby měl dost sil, tak by třeba opět křičel. Ale pak přijde teprve to pravé. To, k čemu jsme vlastně stvořeni. Představit si to neumíme, lidské oko to nevidělo a do lidského srdce to zatím nevstoupilo, ale když to pro nás připravil Pán, zřejmě to stojí za to.

Proto „s nadějí očekáváme požehnaný příchod našeho Pána Ježíše Krista“, jak se modlíme při každé mši svaté. Slavný Kristův příchod se uskuteční na konci dějin, ale ten soukromý je už za dveřmi. A křesťanský život je vlastně tíhnutím k tomuto setkání. Otevřete si na kterémkoli místě listy svatého Pavla. Nenajdete jednu stránku, z níž by neprosakovala tato touha. „My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista“ (Flp 3,20). A celé Písmo končí zvoláním: „Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22,20).

Až tedy budeme v listopadu navštěvovat hroby našich drahých, nechovejme se jako ti, co nemají naději. Smrt je hrozná, sám Pán Ježíš plakal u Lazarova hrobu. Ale pro křesťany je smrt i útěšná. Je to přece shledání s Pánem Ježíšem, kterého máme rádi, je to naplnění našeho křtu.

A Pán Ježíš není daleko. Setkáváme-li se s ním v eucharistii, nemáme právo se těšit na to, až se s ním shledáme tváří v tvář, bez eucharistických způsobů? U něho se pak shledáme i se svými drahými. A proto: „Kde je, smrti, tvá zbraň?... Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!“ (1 Kor 15,55-57)

V jeho lásce zůstávám

Váš + Jaroslav Škarvada

VZDĚLÁVÁME SE

Odtud přijde soudit živé i mrtvé

Tato pravda víry nás uvádí do tématu, které souvisí s „koncem světa“, nebo – jak jsme možná víc zvyklí říkat – s „posledními věcmi člověka“, kterými jsou podle katechismu „smrt, soud, nebe, peklo“. Hned v úvodu je třeba si připomenout, co říká nauka církve o Kristově soudu. Je dvojí soud: jeden bezprostředně po smrti, druhý na konci časů. V tomto učení se liší katolická nauka od protestantské teologie, která vyznává jediný soud na konci časů, a proto také nevyznává existenci „očistce“ a „svatých“.

Obsah čísla 3/2001-02

Téma:

Odtud přijde soudit živé i mrtvé Vzděláváme se:

Věřím ... (J. Kaňa)

- Inspirace pro katechezi:
  - Metody k hl. tématu
  - Metody k lit. roku
- Test znalostí:
Ježíš,
který přijde soudit
- Příběhy o cestě k Bohu
André Frossard
- Pedagogické okénko:
Hry

Přílohy:

- Kartičky pro chytré hlavičky:
SZ: Batšeba, Šalomoun
NZ: Marta, Kleofáš
- Luštěnky a prac. listy:
  - Ježíš znovu přijde
  - Co čeká zemřelý?
  - Martin z Tours
- Pro mše s dětmi:
30. neděle v mezidobí (C) až 1. neděle adventní (A)

Písmo svaté potvrzuje, že jediným soudcem světa je Ježíš Kristus. Ten umřel a vstal z mrtvých, „aby se stal Pánem i mrtvých i živých“. Tak píše apoštol Pavel (*Řím 14,9*) a hned na to dodává, že soud nad lidmi patří proto výhradně Kristu, a ne lidem, protože i oni jednou budou souzeni „před soudnou stolicí Boží“. Člověku není dovoleno vynášet soud nad druhým. „Vždyť ten, nad kým jsme už zoufali, se může náhle obrátit a stát nejlepším. A ten, o kom jsme měli vysoké mínění, může náhle ochabnout a stát se nejhorším.“ Tak káže sv. Augustin (viz *Liturgie hodin, pátek 25. týdne*).

Důležité je uvědomit si, že Boží soud je popisován nejvýstižněji jako *instauratio* (*Ef 1,10*), to znamená „vystavění“ všeho – celého světa – na Kristu. A to nemá se zničením světa nic společného. Jediné, co bude navždy zničeno, je smrt. Pak se naplní, co je psáno: „Smrt je zničena, Bůh zvítězil! Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ (*1 Kor 15,54*).

Než Boží soud nastane, lidstvo bude vystaveno zkouškám. Tyto zkoušky si nesmíme představovat moc konkrétně, jako nějaké katastrofy. Spíše je správné celé období historie církve vidět jako jednu jedinou zkoušku víry. Tak ani „antikrist“, který se v dobách zkoušky objeví, jak se o tom mluví v Písmu, není nějaká konkrétní historická osoba, ale dá se říct, že to je každý člověk, který popírá, že Ježíš je Spasitel a že jako Syn má Otce v nebi, a stejně tak ten, kdo popírá, že se tento Boží syn stal pravým člověkem (*1 Jn 2,22 a 2 Jn 1,7*).

První křesťané čekali *paruzii* („druhý příchod“ Pána) jako něco velmi aktuálního. Nejvýstižnějším znamením tohoto smýšlení bylo to, že křesťané v Jeruzalémě se radikálně zřekli majetku a dobrovolně žili v chudobě.

Kristus bude soudit živé i mrtvé. Tedy ty, kteří budou žít věčně, i ty, kteří budou navěky zatraceni. Už ve svém podobenství o posledním soudu (*Mt 25,31-46*) Ježíš dává najevo, že o svém soudu rozhoduje každý člověk sám. Nikoho z lidí Bůh nezavrhuje, naopak, každému chce nabídnout spásu, „Bůh nestvořil smrt a nelibuje si ve smrti hříšníka“, ale chce, aby se obrátil a žil (*Mdr 1,13.14.15*).

Jak bude Kristův příchod probíhat? Boží Syn přijde ve své slávě i s anděly. Všechno vyjde najevo, budou odhalena tajemství lidských srdcí („Nic není zahaleného, co by nebylo jednou odkryto.“ *Lk 12,2*). Tehdy „nastane den, kdy Bůh skrze Ježíše Krista bude soudit podle mého evangelia, co je v lidech skryto“ (*Řím 2,16*). Nejhuře na tom budou lidé, kteří nebyli milosrdní vůči druhým („Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru.“ *Mt 18,23-35*), lidé, kteří sloužili sobě a ne bližním („On jim odpoví: 'Amen, pravím vám, cokoli v jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili.'“ *Mt 25,45*), a ti, kteří odmítli vědomě nabídnutou spásu („Mužové z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, neboť oni se obrátili po Jonášově kázání – a hle, zde je víc než Jonáš.“ *Mt 12,41-42*). Takoví lidé, pokud zemřeli ve stavu hříchu a nelitovali jej, budou navždy zavrženi.

Kristus přijde ne sám, ale jako hlava své církve, která už zde na zemi je zárodkem Božího království. Dnes církev přirozeně touží po konečném a věčném setkání s Kristem, a proto volá

Maranatha (1 Kor 16,22). Zatím však je povinna putovat, svědčit, trpět a připodobňovat se Kristu ve všem, co prožíval, když žil ještě na zemi – nebo-li „žít eschatologicky“. Eschatologie je jednak nauka o dovršení světa a časů, jednak je to styl života církve naplněného vědomím blízkosti Božího soudu. Církev má hlásat Boží království, a s tím i Boží soud a existenci věčného života, ale i hrozbu věčné smrti – pekla. A závěrem dodejme, že liturgickou oslavou tajemství Kristova soudu nad světem je slavnost Ježíše Krista Krále na konci každého liturgického roku. *Připravuje P. Jiří Kaňa*

INSPIRACE PRO KATECHEZI

K tématu: Odtud přijde soudit živé i mrtvé

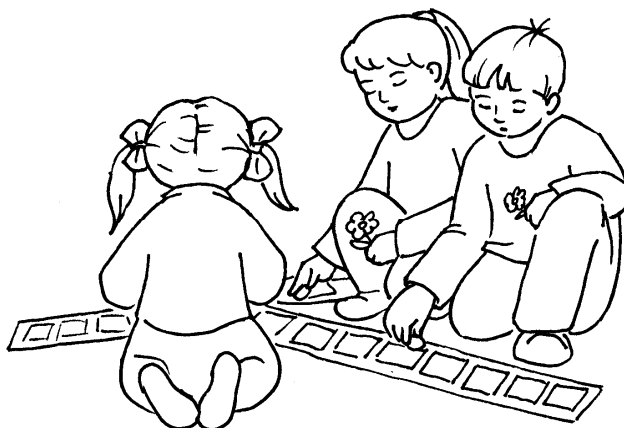
Pomůcky: Jeden metr širší světlé stuhy, papírový oblak z minulé hodiny, fix. Pro každé dítě 10 kartiček, šedivý kamínek, živý květ (v nouzi papírový), příp. šátek nebo pruh barevného papíru.

Uvedení do tématu: Rozdáme dětem 10 kartiček, na které budou malovat. Vyzveme je, aby na první čtyři kartičky namalovaly (pomocí jednoduchých symbolů) 4 nejdůležitější události ve svém dosavadním životě (např. narození – obrázek miminka, vstup do školy – aktovka, stěhování – dům). Pak si děti vezmou další čtyři kartičky a nakreslí na ně čtyři důležité události, které je snad pravděpodobně čekají v budoucnosti (bližší i hodně vzdálené) nebo které by si děti přály prožít.

Na podlaze pak vedle sebe rozložíme „naše životy“ (kartičky s událostmi tak, jak následují po sobě). V menší skupince dětí můžeme dětem rozdat barevné šátky nebo pruhy barevných papírů – děti si své kartičky rozloží na ně; mohou si tak vybrat, jakou barvu bude mít jejich „život“.

Hlavní téma (1. část – osobní soud)

- Pak si s dětmi povídáme o tom, proč vybraly právě tyto události, proč jsou pro ně důležité, i proč by chtěly prožít nebo proč očekávají právě to, co nakreslily. Porovnáme si navzájem své „životy“ a zjistíme, jestli jsou si v něčem podobné. I když se však liší, přesto je **jedna událost, kterou prožijeme všichni**, i když asi v různou dobu. **Která to je?**
- Na poslední kartičku si všichni napíšeme „smrt“ a přiložíme ji k řadě svých kartiček na konec. Za kartičky „smrt“ položíme napříč dlouhou světlou stuhu a vytvoříme tak jakousi hranici. **Je to opravdu konec?** Ptáme se dětí: „Co přijde po smrti?“ Děti snad ve svých odpovědích zmíní nebe. Citlivě pak připomeneme i možnost, že některý člověk definitivně odmítne Boží lásku, což znamená peklo. V okamžiku naší smrti tedy přijde něco velmi důležitého, totiž rozhodnutí a **soud**. (Na stuhu napíše katecheta fixem slovo „soud“.) Naším soudcem bude Ježíš. Ale zároveň o svém soudu rozhoduje každý člověk sám. Ale čím?
- Katecheta se začne s dětmi zamýšlet nad jednotlivými událostmi jejich života a klást jim v této souvislosti otázky tak, aby přemýšlely, **co je a co není z hlediska soudu podstatné**. Např.: Rozhoduje to, jestli měl někdo ve škole samé jedničky nebo špatné známky? Rozhoduje to, jak se choval ke svým spolužákům? Rozhoduje to, jestli se poctivě snažil nebo lenořil? Rozhoduje to, jestli bude jednou v zaměstnání vydělávat hodně peněz? Rozhoduje to, jestli bude dobře vychovávat své děti? Rozhoduje to, jestli se stane známým a slavným člověkem? Shrňme to důležité.

Dynamika: Dětem rozdáme kamínky a květiny. Vysvětlíme si, že na konci života, v okamžiku smrti, budou souzeny všechny naše skutky i naše úmysly. Ze kterých skutků se budeme radovat a které by nás mohly tížit? Přemýšlíme o tom, co teď prožíváme v rodině a ve škole. Každý může říci dva příklady, které prožil nebo může prožít. Když vysloví situaci, ze které se jednou bude radovat, položí si květinu na patřičné místo „svého života“ (třeba rodina nebo škola). Když pak vysloví i nedobrou situaci, položí si na „svůj život“ kamínek.

Např. „Když maminka potřebuje pomoci a já se tvářím, že se musím učit“ – položit kamínek. „Když se zastanu spolužačky, které se ostatní posmívají“ – položit květinu.

☑ **Hlavní téma (2. část – soud na konci časů)**

Shrneme skutečnost, že hned po smrti bude Ježíš soudit naše skutky. Ukážeme pak dětem jeden z papírových oblaků, který jsme používali minulou hodinu. Vzpomenou si, který oblak byl jako poslední v řadě a kterou událost znázorňoval? Připomeneme si, že **Ježíš Kristus přijde na konci časů znovu na zem jako Král**. (Katecheta napíše na oblak nápis „Ježíš Kristus Král“.) Pak nastane konečný soud, kdy vyjde najevo, co bylo v srdci každého člověka. To není něco, co by nás mělo jen děsit, ale můžeme se na to i těšit. Jako příklad můžeme dětem přečíst příběh Aničky (viz níže).

Oblak můžeme položit ještě dále za stuhu s nápisem soud. Co se stane při tomto druhém příchodu Ježíše? Bude to konečné vítězství dobra nad zlem, dovrší se Boží království. Bude zničeno zlo a smrt.

Dynamika: Kolem oblaku rozmístíme do kruhu všechny kartičky s událostmi našeho života. Květinami ozdobíme okraje oblaku. Kartičky s nápisem smrt dáme zcela pryč – smrt bude přece zničena! Kamínky sesbíráme do zvláštní krabičky a také je dáme pryč. Zdůrazníme však dětem, že je budeme znovu potřebovat při probírání článku „Věřím v odpuštění hříchů“.

Celkový „obraz“, který jsme sestavili, pak využijeme k modlitbě.

Závěr: Děkujeme společně za naději, že všechno zlé bude zničeno, že bude přemožena smrt. Prosíme za sílu ke konání dobra. Můžeme zazpívat píseň Blízko je Pán (Hosana I., č. 603).

Někdy se člověku vede i takhle

Anička dneska pomáhala nést paní Kováčové nákupní tašku, jednoho slepého pána převedla přes ulici, paní učitelce donesla ovoce, které sama natrhala, bratříčkovi utřela nos a rozmotala zauzlované tkaničky.

Když přišla domů, maminka jí poslala nakoupit. „Později,“ řekla Anička. „Teď bych si chtěla hrát.“ – „Od tebe se člověk ničeho nedočká,“ povzdechla si maminka. „Ty máš v hlavě jenom svoje hraní!“

(Duha 1997/13)

Připravila H. Baránková, Metylovice

Inspirace k liturgickému a ročnímu období

☑ **Mnoho dobrých nápadů pro činnost s dětmi v listopadu** najdete v brožurce Papežského misijního díla dětí MOST II. Jde o ucelený program výchovy dětí k misijní činnosti a solidaritě s chudými, a to nejen v misiích. Obsahuje popis jednotlivých aktivit pro celý školní rok. Je určen kněžím, katechetům, vedoucím, rodičům a všem, kdo pracují s dětmi. Každému měsíci je v příručce věnován jeden list formátu A5 (vyjímatelný). Na prázdninové měsíce je zde uveden popis k prožití jednoho z táborů s misijním zaměřením. Most II je k dispozici zdarma v národní kanceláři PMD. Nová adresa: PMD, Špindlerův Mlýn 33, 543 51, tel./fax: 0438-493058. (Číslo účtu 168782819/0300.)

TEST ZNALOSTÍ: JEŽÍŠ, KTERÝ PŘIJDE SOUDIT

1. Nebe, peklo, očistec jsou

- a) místo
- b) stav
- c) hodnota

2. V podobnosti o posledním soudu (Mt 25) Ježíš přirovnává událost

- a) k hospodáři, který oddělí slepice od kohoutů
- b) k pastýři, který rozdělí ovce od kozlů
- c) k ženě, která oddělí staré prádlo od nového

3. V Krédu (Vyznání víry) se modlíme, že Ježíš přijde

- a) soudit živé i mrtvé
- b) soudit všechny národy
- c) soudit veškeré tvorstvo

4. To, že máme být stále připraveni na příchod Božího Syna, nám připomíná

- a) podobnosti o marnotratném synu
- b) podobnosti o deseti družičkách
- c) příběh o uzdravení posedlého chlapce

5. Která z těchto vět Písma je správná?

- a) Cokoliv jste učinili jednomu z mých nepatrných bratří, mně jste učinili.
- b) Cokoliv jste učinili mně, učiním já vašim nepatrným bratřím.
- c) Cokoliv jste učinili jednomu z mých nepatrných bratří, zbytečně jste učinili.

6. Doplň správně větu Písma: Bůh neposlal svého Syna, aby svět soudil, ale aby

- a) svět stvořil
- b) svět poznal
- c) svět byl skrze něho spasen

7. Boží království, kde se v průběhu dějin vyskytují lidé dobří i zlí, přirovnal Ježíš

- a) ke chlebu a vínu
- b) k plevelu a pšenici
- c) ke služebníku a pánu

8. Oporou pro naši víru ve věčný život je zvláště

- a) Ježíšův vjezd do Jeruzaléma
- b) Ježíšovo zajetí v Getsemanech
- c) Ježíšovo zmrtvýchvstání

9. Kdy bude konec světa, to

- a) neví nikdo
- b) vědí Svědkové Jehovovi
- c) ví jen nebeský Otec

10. Jak se jmenoval celník, který vylezl na strom, aby viděl Ježíše?

- a) Zacheus
- b) Zachariáš
- c) Matouš

PŘÍBĚHY O CESTĚ K BOHU

❖ André Frossard

Byl synem francouzského novináře a politika, který byl prvním generálním tajemníkem francouzské komunistické strany. Ačkoliv babička z otcovy strany byla Židovka a rodiče matky evangelíci, v rodině nikdy nepadlo slovo o náboženství a o Bohu. Víru v Boha považovali za tak neskutečnou, jako když děti věří v pohádku o Červené Karkulce. André tedy vyrůstal jako dokonalý ateista. V mládí se navíc nadchl pro ideály Karla Marxe a jeho jedinou vírou byl socialismus.

Jak tedy došlo k jeho obrácení? Bylo to tak zvláštní a mimořádné, jako například obrácení svatého Pavla u Damašku. Svůj zážitek popisuje v knize „Bůh existuje, já jsem se s ním setkal“:

„V osmnáct hodin deset minut jsem vstoupil do jisté kapličky v Latinské čtvrti, kde jsem hledal svého přítele. Vstoupil jsem jako člověk zaujatý zcela jinými věcmi než je Bůh. Pár minut nato jsem odtud vyšel jako věřící katolík, kterého uchvátila vlna nevyčerpatelné radosti. Vešel jsem dovnitř jako dvacetiletý mladík, ven jsem vyšel jako dítě připravené na křest... Moje city a intelektuální struktury, na které jsem si už zvykl, se najednou ztratily. Zmizely i moje zvyky a změnil se moje záliby. Dobře vím, že takové obrácení bez přípravy může šokovat a zdát se pro dnešní mentalitu

nepřípustným. Dnes se dává přednost pomalé rozumové cestě před mystickými blesky, a přímé Boží zásahy do každodenního života se cení čím dál méně. Ale i já bych se byl rád přizpůsobil myšlení naší doby. Jenže nejsem schopen popsat psychologické důvody této změny, ať bezprostřední nebo vzdálené, protože jednoduše nejsou. Ani nemohu popsat cestu, která vedla k víře. Proto ve své knize nevyprávím, jak jsem přišel ke katolicismu, ale spíš jak jsem k němu vůbec nešel, a najednou jsem byl v něm.“

André Frossard vydal knihu o svém obrácení teprve 40 let po této události. Došel k přesvědčení, že i nehodný svědek, který se náhodou dozví pravdu o nějaké skutečnosti, má povinnost tuto pravdu říci ostatním v naději, že ji někdo vezme v úvahu. Frossard říká: „Bůh existuje, já jsem se s ním setkal. Setkal jsem se s ním neočekávaně, řekl bych náhodou, pokud je vůbec možné přiznat náhodě v takovém dobrodružství místo.“

Podle knihy: Š. Senčák, SJ: O tých, čo hľadali a našli Boha. Dobrá kniha, Trnava 1993

Otázky:

Existují v životě náhody? Znáte někoho, kdo přišel k víře podobně zvláštním způsobem jako Frossard? Existují ze strany člověka nějaké předpoklady (povahové vlastnosti apod.), které ho uschopňují pro přijetí víry, resp. vylučují možnost přijetí víry? Které?

POSTŘEHY Z PRAXE

Papežské misijní dílo dětí má za sebou historicky první Misijní kongres dětí

Uskutečnil se 29. září 2001 ve Ski areálu Sv. Petra ve Špindlerově Mlýně. Kvůli vzdálenosti se na akci děti se svými vedoucími sjížděly již od pátku. Přesto, že hlavní program začal až v sobotu, bylo z čeho vybírat už v pátek. Děti měly možnost vzájemně se poznat, poslechnout si zkušenosti misionářů, shlédnout diapozitivy z dalekých krajů nebo si zasportovat. Uplakané počasí posledních týdnů se konečně umoudřilo, a tak se někteří vydali do nádherné podzimní přírody.

V sobotu se ve Špindlerově Mlýně sešlo asi 800 dětí se svým dospělým doprovodem, převážně s katechety. Při příchodu každý dostal šátek se znakem PMDD v barvě jednoho z kontinentů a cestovní pas, který jej opravňoval k návštěvě celého světa; ten se pro tentokrát vešel do místního areálu. Děti se podepisovaly na misijní kříž, „stavěly most“ z dovezených „cihliček“, sledovaly misijní scénku nebo si pobrukovaly písničky, které zněly z pódia. Úderem půl jedenácté byl program oficiálně zahájen. Účastníci se vydali za vlajkonoši na koních do všech světových stran, aby se pomocí her seznámili s misijními zeměmi i s životem misionářů; v neposlední řadě chtěli nasbírat do svých pasů razítka za splněné úkoly. Zatímco v Evropě děti vyráběly dárky pro děti z dětských domovů, zkoušely si zásady první pomoci, skládaly puzzle apod., v Africe šplhaly na palmy, přenášely vodu přes Saharu, vydávaly se na lov zvěře či běhaly džunglí. V Asii si pak zkoušely těžký život zemědělců, krmení koní i umění jíst čínskými tyčinkami. V Americe například rýžovaly zlato, vyráběly svíčky z pravého včelího vosku nebo se prodíraly nepřehledným pralesem. Austrálie nabízela dětem posílání vlastnoručně vyrobených lodiček po vodě, klokaní běh v pytli či přejezd po laně nad řekou. (Je to jen malý výčet aktivit, které pro děti připravili obětaví pořadatelé.)

Mezi zaujatými pozorovateli nechyběl ani olomoucký otec arcibiskup Jan Graubner, královéhradecký otec biskup Dominik Duka, ředitel Papežského misijního díla (PMD) ze Slovenska a delegace PMD z Polska.

Během her se mohl kdokoliv občerstvit. U stánků byl k dispozici teplý čaj, polévka a chléb. Čas při takovýchto aktivitách rychle ubíhal. Na 15 hodin byla připravena závěrečná mše svatá se vztyčením misijního kříže s podpisy, vypuštěním holubice a rozesláním dětských misionářů do všech končin naší země.

Jana Zehnalová

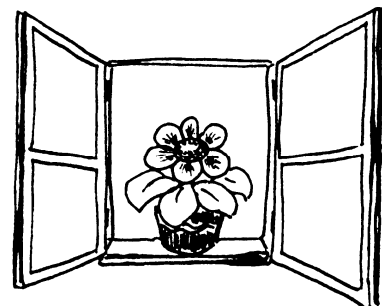
VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

- ☀ Správné řešení testu: 1b, 2b, 3a, 4b, 5a, 6c, 7b, 8c, 9c, 10a.
- ☀ Ježíš znovu přijde: *ROZHODNI SE, DOKUD JE ČAS.*
- ☀ Co čeká zemřelý? *BŮH VZKŘÍSÍ K VĚČNÉMU ŽIVOTU TY, KDO ZEMŘELI VE SPOJENÍ S NÍM.*

PEDAGOGICKÉ OKÉNKO

Hra

„Cože? Ty jsi tu ještě? Pět set miliónů... už nevím čeho... mám tolik práce! Já jsem vážný člověk, nebavím se hloupostmi! Dvě a pět je sedm...“

Určitě všichni znáte kapitolku o byznysmenovi ze Saint-Exupéryho *Malého prince*. Kdo by ji neznal, ať si ji přečte dřív, než bude pokračovat v tomto katechetickém příspěvku. Proč? Protože autor nás v ní upozorňuje na rozdíly mezi světem dětí a světem dospělých. Dospělí jsou totiž „vášní“, nemohou ztrácet čas hraním. Hraní je pro děti, je příliš dětinské...

Ale zkusme se na to podívat objektivně: nám, dospělým, připadají dětské podniky jako obyčejná hra. Vždyť přece o nic nejde, není to skutečné. Jenže jsou všechny „dospělácké“ záležitosti opravdu tak vážnou věcí? Vždyť přece jen to, že se ve hrách dospělých „točí peníze“, ještě neznamená, že by se jednalo o vážné věci. Nakonec milionové výpisy z bankovního účtu nejsou až tak nepodobné byznysmenovu seznamu „vlastních“ hvězd, zamknutému v bankovním trezoru. Skutečné bohatství to není. To nejdůležitější člověk penězi nezíská.

Tak jako dospělí berou své hry vážně, ani my bychom neměli podceňovat hry dětí. I jejich hry jsou pro ně vážné. My dospělí si někdy hrajeme, protože se potřebujeme odreagovat, relaxovat, pobavit, vybití přebytečnou energii. Když to potřebuje dospělý, jak by ne i dítě! Určitě jste si povšimli regeneračních schopností mladého organismu. Když únava dospělých vrcholí, děti jsou ještě čilé, a stačí jen málo, aby nabraly nové síly. Pokud se dá hra využít nejen jako prostředek k vybití energie, ale i jako nácvik vážnějších věcí, má velký katechetický smysl. Ale dost filozofování, pojďme k tématu...

Hra pro hru

První význam hry v katechezi je možnost vstoupit do světa dětí. Jestliže se účastníme dětské hry, staneme se jejich partnery a odbouráme, alespoň částečně, hráz mezi žáky a učitelem. Osobně to nazývám „syndromem školních lavic“: děti ve škole jsou apriorně „v opozici“ vůči učiteli nebo katechetovi. Jestli se vám podaří překonat tuto bariéru prostřednictvím různých her a akcí (třeba i mimo vyučování), máte takřka vyhráno. A nemusíte litovat času, který s nimi takto „ztratíte“. Ten se vám mnohokrát vrátí na vztahu a důvěře, kterou k vám děti pocítí.

Hry na seznámení a zapamatování

Takových her je bezpočet. Děti se při nich učí bezprostřednosti, komunikaci, vyjadřování, protože zde nejsou zaplaveny různými stereotypy. Jako příklad nám může posloužit *hra s míčem*. Děti sedí v kruhu, jednomu z nich hodíte míč, to dítě řekne své jméno (nebo další identifikační znaky: oblíbená hra, jídlo, bydliště, věk...), pak hodí míč někomu dalšímu, a hra pokračuje. Zapojení tělesné činnosti a „napětí“ se dá s úspěchem použít i při opakování učiva. (Mám vyzkoušeno

opakování Desatera s míčem, s hracími kostkami apod.) Opakování a zkoušení se stane zábavnější a přitažlivější.

Hry na interakci a komunikaci

Tyto hry pomohou dětem zařadit se do kolektivu a vytvářet vztahy. Ruší totiž každé elitářství ve skupině tím, že všichni jsou nuceni opustit vlastní výhody a komunikovat jiným způsobem. Typickým příkladem je třeba *hra na slepou bábu*.

Do této oblasti patří i **hry na role**. Dítě má na základě tématu, situace či typických vlastností sehrát určitou roli – pantomimickou či dramatickou. Většinou je záležitostí několika vybraných jedinců, kteří si „roli“ připraví, a ostatní určují, o co nebo o koho se jedná. Hrou se posilují jednak vyjadřovací, jednak rozpoznávací schopnosti, abstrakce, symbolika.

Simulace

Hra např. *na chudé a bohaté* staví děti do cvičné situace, ve které se ovšem mají chovat „vážně“ a řešit ji. Je to velmi důležitý prostředek pro získání automatických návyků, vžití se do opravdového světa atd. Protože hry jsou relativně dlouhé a požadují již schopnosti rozhodovat a nést důsledky rozhodnutí, využijeme je s úspěchem zvláště u větších dětí.

Tento nástin není vyčerpávajícím návodem pro hry v katechezi, protože svým rozsahem nemůže pokrýt všechny možnosti a nápady. Je dobré obstarat si vhodnou literaturu a nabízené hry upravit tak, aby se daly s dětmi při setkáních použít. Velkou inspiraci najdete v pedagogických a psychologických publikacích nakladatelství Portál.

Připravuje P. Mgr. Petr Šikula

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

☺ „Koho nazýváme praotcem víry? Putoval dlouhou dobu pouští...

Kdo to byl? No... praotec...“

„Čech,“ odpověděly bezelstně děti. *J. Foller, ZŠ Čechtice*

☺ „Děti, kdo z vás si vzpomene, jak se jmenoval muž, který původně nechtěl Pána Ježíše ukřižovat, ale na naléhání lidí jim Pána Ježíše vydal a umyl si ruce na znamení, že za to nemůže?“

Po chvíli ticha zvolá Olda: „Už vím, byl to pirát!“

M. Pohlová, Veverská Bítýška

© Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno,
tel. 05-4323 5030, kl. 227 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz.

www.biskupstvi.cz/kc

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 12332.

Redakce: Mgr. Marie Špačková, Mgr. Miroslav Šudoma. Ilustrace: Iva Fukalová.

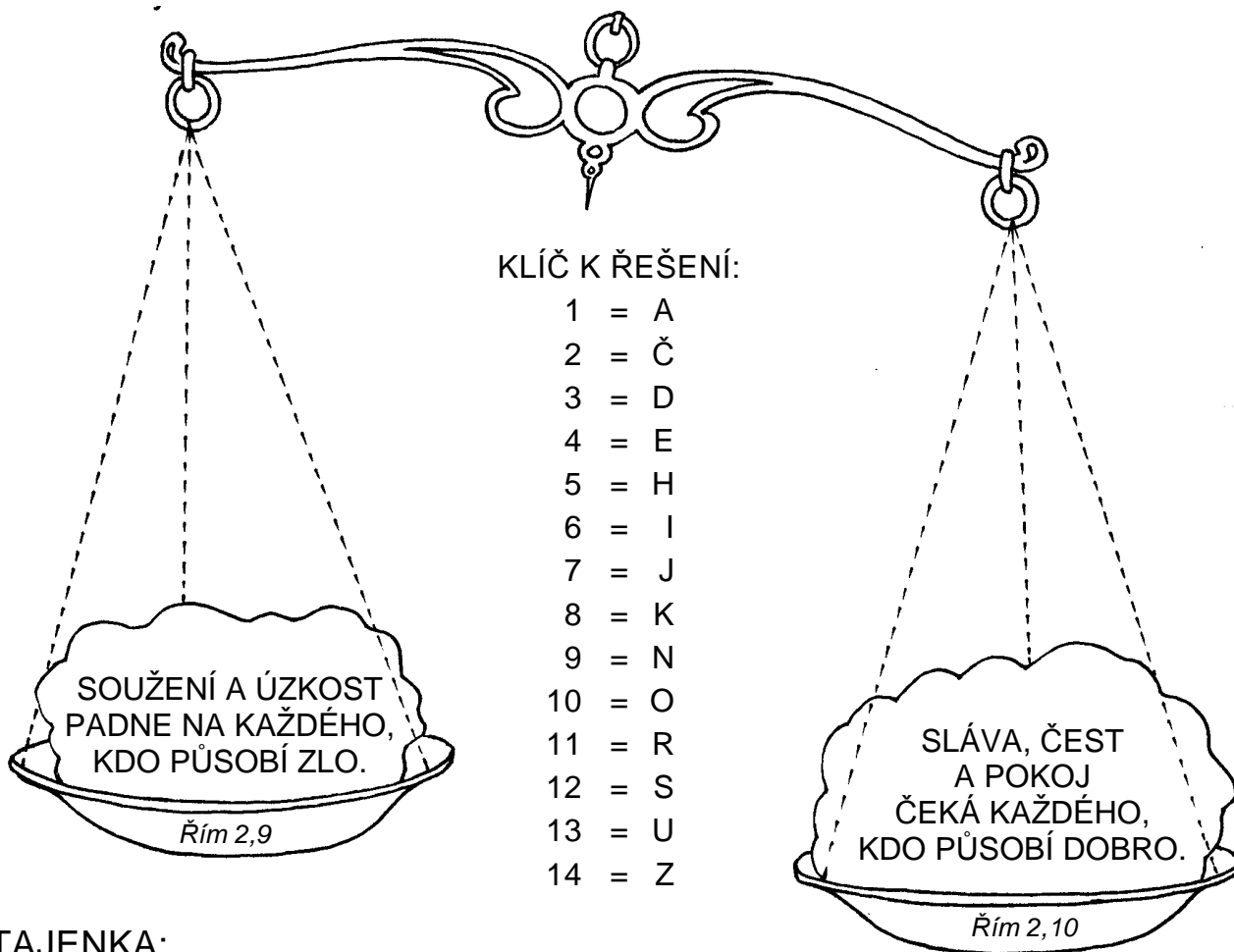
Objednávky a změny adres hlase svému Diecéznímu katechetickému centru
(podle příslušnosti k diecézi).

Vychází 9× do roka (během školního roku). Toto číslo bylo dáno do tisku 12.11.2001.

JEŽÍŠ ZNOVU PŘIJDE

Ve Vyznání víry se modlíme, že Ježíš znovu přijde ve slávě a bude soudit živé i mrtvé. Existuje dvojitý soud: jeden prožije každý člověk v okamžiku své smrti, druhý bude na konci časů. „Kdy to bude?“ ptali se už apoštolové Pána Ježíše. On jim odpověděl: „O tom dni neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn člověka, jenom Otec“ (Mk 13,32). A doporučil jim: „Bděte, protože nevíte, který den váš Pán přijde“ (Mt 24,42).

Symbolem spravedlnosti jsou odedávna váhy. Boží spravedlnost je však jiná než lidská. Bůh totiž vidí do srdce a zná úmysly všech lidí. Nechce lidi odsoudit, ale zachránit. Odsoudit by se mohl jen člověk sám, pokud by se chtěl úmyslně odloučit od Boha a jeho lásky.

TAJENKA:

--	--	--	--	--	--	--	--

11 10 14 5 10 3 9 6

--	--

12 4

--	--	--	--	--

3 10 8 13 3

--	--

7 4

--	--	--

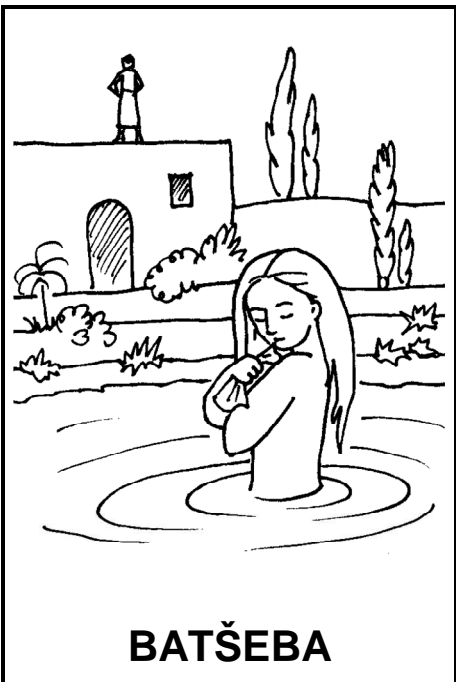
2 1 12 !

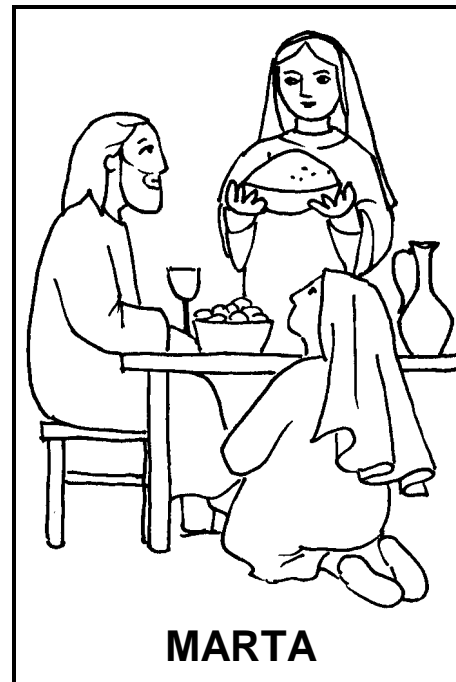
MARTIN Z TOURS

<p>MÁM RADOST, ŽE MÁM SYNA. BUDE VOJÁKEM JAKO JA!</p> 	<p>CHTĚL BYCH BÝT TAKÉ KŘESŤANEM!</p> <p>PŘIJÍMÁM TĚ MEZI KATECHUMENY.</p> 	<p>JA MU DAM KŘESŤANSTVÍ! NA VOJNU PŮJDE!</p>
<p>Narodil se kolem roku 316 v Panonii (dnešním Maďarsku).</p>	<p>Ačkoliv rodiče byli pohané, Martin se seznámil s křesťany a v 10 letech se začal připravovat na křest.</p>	<p>V 15 letech odešel na otcovo přání do galské armády.</p>
<p>PROSÍM, PODARUJ CHUDÉHO ŽEBRÁKA.</p> 	<p>TU MAŠ POLOVINU MÉHO PLAŠŤE.</p> 	<p>TENTO PLAŠŤ MI DAROVAL MARTIN-KATECHUMEN!</p>
<p>Jednoho mrazivého večera jel Martin na koni do vojenského tábora a u městské brány ho oslovil polonahý žebřák.</p>	<p>Martin u sebe neměl ani jídlo ani peníze, proto rozsekl mečem napůl svůj důstojnický plášť.</p>	<p>Ve snu uviděl Ježíše, který měl na sobě půlku jeho pláště. Ježíš řekl: Tímto pláštěm mě oblékl Martin, který je teprve na cestě ke křtu!</p>
<p>UŽ NECHCI BOJOVAT SE ZBRANÍ. RADEJI BUDU PŘINAŠET LÁSKU A POKOJ.</p> 	<p>MARTINE, JÁ TĚ KŘTÍM VE JMÉNU OŤCE I SYNA I DUCHA SVATÉHO.</p> 	<p>BISKUPĚ HILARIE, CHCI SE STÁT KNĚZEM.</p>
<p>Martin pochopil, co Kristova slova znamenala: „Cokoli činíš jednomu z mých nejmenších bratří, to činíš mně.“ Rozhodl se odejít z vojenské služby.</p>	<p>Po svém křtu toužil Martin stát se misionářem a šířit křesťanství. Na čas odešel do Panonie.</p>	<p>Jeho vzorem a učitelem byl velmi známý biskup v městě Poitiers – Hilarius.</p>
<p>AŽ ŽIJE NAŠ BISKUP MARTIN!</p> 	<p>OTČE BISKUPĚ, VAŠ PALÁC JE PŘIPRAVEN. CHCI BYDLET MEZI CHUDÝMI A ŽÍT PRO NĚ.</p> 	<p>ZEMŘEL, ALE MÁME TEĎ VELKÉHO PŘÍMLUVCE V NEBI.</p>
<p>Asi 10 let žil Martin v poustevně blízko Poitiers. Vznikl tak první klášter v Gaii. Pak byl zvolen biskupem v Tours.</p>	<p>I jako biskup zůstal skromný. Nastěhoval se s několika mnichy do prostých chatrčí u brány města. Oblíbili si ho zvláště chudí.</p>	<p>Neúnavně jezdil po celé diecézi a hlásal evangelium. Na jedné z cest zemřel. Bylo mu asi 80 let. Brzy byl uctíván jako svatý. Je národním patronem Francie.</p>

BATŠEBA

25.
Byla velmi krásná.
Její manžel
byl Chetita Uriáš.
Zalíbila se králi Davidovi
a dokonce s ním čekala dítě.
David si ji chtěl vzít za ženu,
a proto nechal Uriáše
zabít v boji.
Pak se tato žena stala
Davidovou manželkou.
Očekávané dítě zemřelo.
S Davidem měla
ještě čtyři syny.
Je o ní zmínka i v rodokmenu
Ježíše Krista – u Matouše.

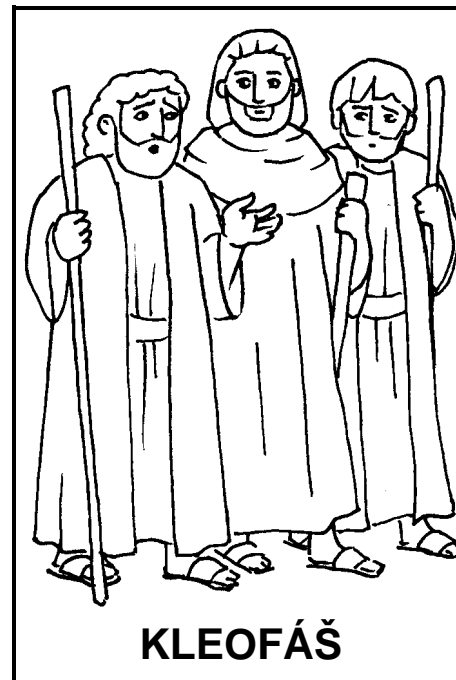
MARTA

25.
Měla jednoho bratra
a jednu sestru.
Bydlela se svými sourozenci
v Betánii blízko Jeruzaléma.
Často je navštěvoval Ježíš.
Vynikala pečlivostí
a pohostinností.
Jednou ji Ježíš
dokonce napomenul,
aby to nepřeháněla.
Věřila, že Ježíš je Mesiáš,
a byla u toho, když vzkřísil
jejího bratra z mrtvých.
Bratr se jmenoval Lazar,
sestra Marie.

ŠALOMOUN

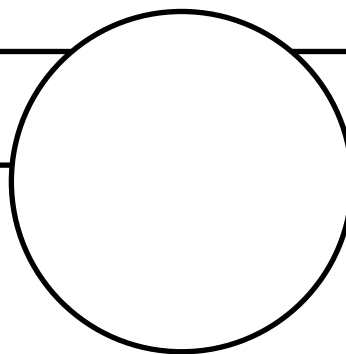
26.
Byl izraelským králem
v 10. století před Kristem.
Na začátku svého panování
prosil Boha o moudrost
při rozlišování dobra a zla.
Bůh mu dal kromě toho
i bohatství a slávu.
Vystavěl jeruzalémský chrám.
Na jeho nádheru a vzdělanost
se přijela podívat
i královna ze Sáby.
Na konci života však sloužil
i jiným bohům.
Jeho otcem byl David,
matkou Batšeba.

KLEOFÁŠ

26.
Třetí den po Ježíšově smrti
se vydal
ještě s druhým učedníkem
do vesnice zvané Emauzy.
Mluvili spolu o všem,
co se v posledních dnech
událo, a byli smutní.
Připojil se k nim
neznámý cizinec
a vysvětloval jim smysl Písma.
Teprve u stolu
při lámání chleba poznali,
že je to sám Ježíš.
Plní radosti to běželi
oznámit ostatním apoštolům.

Podněty ke mši svaté pro rodiče s dětmi

Náměty k promluvám s využitím předmětů všedního dne

podle W. Hoffsümmerra

30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ: Lk 18,9-14 (C)

Téma: *Farizeus a celník*

Předmět: *Dvě krabice – jedna pěkná, druhá obyčejná*

Krátká úvaha předem: Všechno, na čem si zakládáme, všechny naše zásluhy, které si přičítáme, neznamenají před Bohem nic. Vždyť ospravedlněn neodešel bohatý farizeus, ale celník, který stál před Bohem s prázdnýma rukama a toužil po Boží lásce.

Námět k promluvě: Kněz přinese dvě krabice. Jedna je napohled velmi pěkná, přímo lákavá. Druhá je obyčejná, ošumělá. Zeptá se dětí, která se jim více líbí, kterou by si vybraly jako dárek. Většina dětí se asi rozhodne pro tu krásnou. Potom se podíváme dovnitř. V krásné krabici jsou poloshnilá jablka, v obyčejné

nějaký pěkný dárek (třeba sladkosti, které se po mši svaté dětem rozdají). Kněz se zeptá podruhé, kterou krabici by si děti vybraly. Teď budou zřejmě všichni pro tu s krásným a dobrým obsahem.

O čem jsme slyšeli v dnešním evangeliu? Do chrámu přišli dva lidé: farizeus a celník. Farizeus si zakládal na svém postavení, považoval se za někoho lepšího, než jsou ostatní lidé. V modlitbě vypočítával Bohu své „zásluhy“. Byl sám se sebou spokojený. – Naproti tomu celník věděl, že je hříšník. Před Bohem neměl nic, na čem by si mohl zakládat. Toužil po Božím odpuštění. – A Bůh, který nedbá na vnější zdání, ale vidí do srdce, vyslyšel celníka, vždyť farizeus ho ani nepotřeboval.

Farizeus se podobá té první krabici. Navenek je krásná, ale co je uvnitř? Podobně to může být i s námi lidmi. Ten, kdo je skromný, nemyslí jen na sebe, snaží se všem pomáhat, nečeká, že mu to někdo oplátí, umí se rozdělit, poslouchá rodiče i učitele, ví, že má své chyby – ten se jistě nepodobá pyšnému farizeovi!

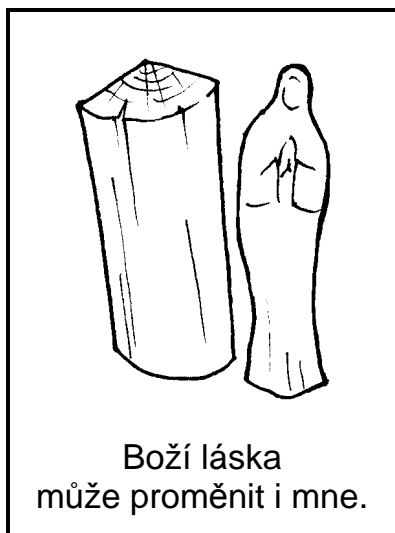
Úkol: Nemyslím si někdy, že jsem lepší než ostatní lidé? Poprosím Boha o odpuštění.

31. NEDĚLE V MEZIDOBÍ: Lk 19,1-10 (C)

Téma: *Ježíš v domě celníka Zachea*

Předmět: *Dřevěný špalík a vyřezávaná figurka*

Krátká úvaha předem: Člověka může proměnit jen ten, kdo mu projeví důvěru. Při setkání s Ježíšem Zacheus možná poprvé v životě zakusil bezpodmínečné přijetí.

Námět k promluvě: Kněz přinese neotesaný dřevěný špalík. K čemu může být dobrý? Můžeme ho rozštípat na polínka a zatopit s ním v kamnech. Dá se z něj však vyrobit i něco krásného – od věcí praktických (vařečka, kuchyňské prkénko, stanový kolík...) až po umělecké předměty (např. vyřezávaná figurka). Jeden špalík dřeva v sobě tedy může skrývat různou budoucnost.

Podobně tomu je i s lidmi. Každý člověk má jiné dary, jiné schopnosti, jiný vzhled, vyrůstá v jiném prostředí, ale každý může ze svého života udělat něco krásného a užitečného. Jak? Když se nechá „opracovat Boží láskou“ do té nejkrásnější podoby, stejně jako špalík se svěří rukám zručného řezbáře.

O čem jsme slyšeli v dnešním evangeliu? Celník Zacheus, kterým všichni lidé pohrdali a považovali ho za velkého hříšníka, toužil uvidět Ježíše, o kterém si celé město vyprávělo.

Když měl jít Ježíš kolem, vylezl Zacheus na strom, aby ho uviděl. Stala se nečekaná věc. Ježíš se nezastavil u místních učenců, farizeů a uznávaných lidí, ale podíval se právě na Zachea. Dokonce mu řekl, že chce být hostem v jeho domě! Jistě to všechny lidi zarazilo: „Vešel jako host k hříšníkovi!“ Ale Zacheus byl tak potěšen Ježíšovou pozorností, že úplně změnil svůj život: „Polovinu svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!“

Tak se z hříšníka Zachea stal nový člověk. Obrazně řečeno: z neotesaného špalíku Ježíšova láska vytvořila krásnou postavu. – Když budeme jako Zacheus toužit po Ježíšově blízkosti, určitě nás Boží láska promění. Být v Ježíšově blízkosti znamená: modlit se, přijímat svátosti, chodit do kostela, poslouchat rodiče, pomáhat druhým lidem, žít podle Božích přikázání.

Úkol: Znáš někoho ve svém okolí (ve třídě...), kým ostatní pohrdají? Projevím mu nějakým způsobem pozornost – jako Ježíš Zacheovi.

32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ: Lk 20,27-38 (C)

Téma: *Jak to bude vypadat v nebi?*

Předmět: *Písek a sklenice*

Krátká úvaha předem: Saduceové chtěli Ježíše svou otázkou zesměšnit. On však říká jasně: budoucí život je zcela jiný, než si lidé dovedou představit.

Námět k promluvě: Kněz ukáže dětem hrstku křemičitého písku. Ptá se, co to je. Potom ukáže sklenici. Podobají se sobě navzájem tyto dvě věci? Určitě ne. A přece mají něco společného, ba mají dokonce stejný základ: křemík. Křemičitý písek je totiž jednou ze základních surovin pro výrobu běžného skla.

Nebudeme si podrobně líčit proces výroby skla, to je příliš odborné. Pro naši potřebu stačí představit si, že písek (spolu s dalšími surovinami) se při vysoké teplotě roztaví v peci, vznikne sklovina, a ta se po ochlazení tvaruje buď ručně sklářskou píšťalou, nebo strojně (lisováním, litím, tažením, válcováním) na příslušný výrobek. Tak mohou vznikat různé skleněné baňky, vázičky, tácy, skleničky, okenní tabule apod. Když bereme do rukou třeba tuto skleničku, těžko nás na první pohled napadne, že na jejím počátku byl písek. Tak rozdílné jsou to věci!

Proč nám to připomíná dnešní evangelium? Slyšeli jsme, že saduceové přišli za Ježíšem se zvláštní otázkou. Ptali se ho, komu bude patřit při vzkříšení žena, která přežila svých sedm manželů. Tento příběh si saduceové schválně vymysleli, aby zpochybnili víru ve vzkříšení mrtvých. Oni totiž ve vzkříšení nevěřili. Ježíš se však jejich otázkou nenechal zaskočit a jasně odpověděl, že v nebi to bude úplně jiné, než si my lidé vůbec dovedeme představit.

Jako se tato sklenice nepodobá písku, ze kterého vznikla, stejně nepodobný bude věčný život lidskému životu, který známe teď. Lidská slova a představy vůbec nestačí, vždyť „ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na mysl lidskou nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kdo ho milují“. Bohu můžeme věřit, on nikdy neklame.

Úkol: Modlitba Věřím v Boha.

33. NEDĚLE V MEZIDOBÍ: Lk 21,5-19 (C)

Téma: Vytrvalostí zachráníte duši

Předmět: Přesýpací hodiny

Krátká úvaha předem: Moc a síla zla lidi vždycky děsí. Hřích a zlo však nemají budoucnost. Budoucnost je ve věrnosti Bohu. Bůh se nezřekne svých věrných, ať se děje cokoli.

Námět k promluvě: Kněz přinese přesýpací hodiny. Děti jako obvykle hádají, o jaký předmět jde. Tyto zvláštní hodiny nemají ručičky, ale odměřují čas tím, že se drobná zrníčka písku pozvolna přesypávají z jedné baňky do druhé. Až se všechna zrnka přesypou, stanovený čas vyprší.

Každý lidský život má také svůj stanovený čas – někdo dlouhý, někdo krátký. Je to Boží tajemství. Jako tento písek nepadá do vzduchoprázdna, tak také minuty, hodiny, dny a roky našeho života se neztrácejí v nicotě, ale zůstávají u Boha.

V dnešním evangeliu jsme slyšeli věci, které nejsou zrovna příjemné. Utrpení, války, hlad, pronásledování – to jsou skutečnosti, které si způsobují často lidé navzájem. Zneužívají ke zlému svobodu, kterou dostali od Boha. Ale evangelium nás dnes také povzbuzuje: ať se děje cokoli, Bůh nás neopouští. Proto se nemusíme bát budoucnosti, vždyť Ježíš svou smrtí na kříži a svým zmrtvýchvstáním jednou provždy zvítězil nad zlem. Spíše se musíme starat, abychom chvíle života, které máme, naplnili dobrem. Každé zrníčko písku v přesýpacích hodinách nám má připomínat třeba jeden den života. Kolik dobra můžeme vykonat! Kolik dobra od Boha každý den dostáváme!

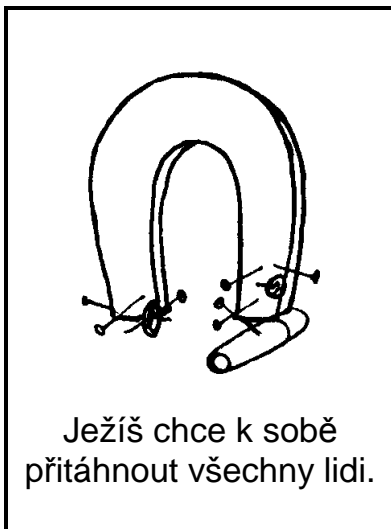
Úkol: Co dobrého jsem dnes od Boha dostal? Co dobrého se mi podařilo? Za co poděkuji?

SLAVNOST JEŽÍŠE KRISTA KRÁLE: Lk 23,35-43 (C)

Téma: Ježíš je král

Předmět: Magnet

Krátká úvaha předem: Zdánlivě bezmocný král je mocný svou láskou. I my můžeme očekávat, že v naší bezmocnosti se projeví Boží moc.

Námět k promluvě: Děti hádají přinesený předmět. Je to magnet. Předvedeme si jeho působení. Na papír se nasypou železné piliny, pod papírem přejíždíme magnetem. Piliny se seskupují tak, jak je přitahuje silové pole magnetu. Vyzkoušíme si také, jak magnet sbírá rozsypané špendlíky.

Dnes máme velkou slavnost: Ježíše Krista Krále. Evangelium však nehovoří o Ježíšově oslavení, ale o jeho smrti na kříži. Je to zvláštní král! Ten, který má veškerou moc, se nechá přibít na kříž, aby nám ukázal svou lásku. Je to král, který nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil.

Jako tento magnet přitahuje železné piliny, tak i Ježíš a jeho láska přitahuje lidi. Dokonce i na kříži se k němu obrací jeden z lotrů, a Ježíš ho přitahuje k sobě do nebe. Slibuje mu: „Dnes budeš se mnou v ráji.“ Ježíšova „přitažlivost“ nekončí s jeho pozemským životem, ale působí dál. Kéž by přitáhla všechny lidi.

Úkol: Napíšeme si jména lidí, kterým bychom přáli, aby se přiblížili Ježíšovi. Modlíme se za ně.

1. NEDĚLE ADVENTNÍ: Mt 24,37-44 (A)

Téma: *Bděte, protože nevíte, který den váš Pán přijde*

Předmět: *Hodiny*

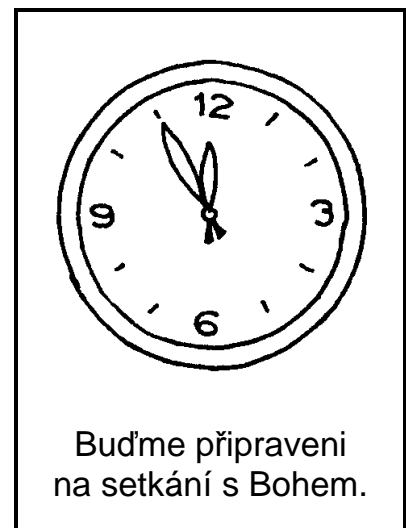
Krátká úvaha předem: Celý svět i každý jednotlivec se jednou setkají s Bohem. Nemusíme být proto v neustálém napětí, ale máme být na toto setkání kdykoliv připraveni.

Námět k promluvě: Kněz přinese (zabalené) nástěnné hodiny (na el. baterii). Podle tikání děti předmět uhodnou. Máme opět první neděli adventní. Advent nás připravuje na příchod Ježíše Krista. Není to jen jeho příchod, který budeme oslavovat o Vánocích, ale je to i příchod na konci našeho života, kdy se s Bohem setkáme.

Už podruhé v krátké době zde máme hodiny. Tyto nejsou přesýpací, ale mají ručičky, které ukazují čas. Hodiny mají jednu velkou zvláštnost: Když něco děláme rádi, čas utíká rychle. Třeba prázdniny – ty ufrknou jedna dvě. Když nás ale něco nebaví, to se čas loudá strašně pomalu. Třeba ve škole! Přitom hodiny jdou stále stejně rychle.

I lidský život má vyměřený čas. Naštěstí nikdo nevíme, jak dlouhý. Pán Ježíš nás ale upozorňuje, že máme žít stále tak, abychom byli kdykoliv připraveni setkat se s Bohem. Slyšeli jsme to v dnešním evangeliu: „Bděte tedy, protože nevíte, který den váš pán přijde.“ Co pro nás znamená pro nás ono „bděte?“ Znamená to snad, že nezamhouříme oka a budeme stále v napětí? To ne. Máme žít stále s čistým svědomím, abychom se příchodu Božího Syna nemuseli obávat, ale očekávali ho s nadějí.

Úkol: Připravím si adventní kalendář a dobré předsevzetí.

MaŠ